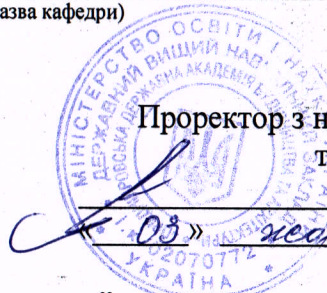

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»**

КАФЕДРА _____ Економічної теорії і права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник
_____ 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасні економічні системи»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність _____ 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма _____ «Фінанси і кредит»

(назва освітньої програми)

освітній ступінь _____ бакалавр

(назва освітнього ступеня)

форма навчання _____ денна

(денна, заочна, вечірня)

розробник _____ Кірієнко Ольга Миколаївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс «Сучасні економічні системи» охоплює теоретичні питання, характеристики понять «економічна система» та «моделі економічних систем». Розглядаються функції, типи та конкретні моделі економічних систем, даються порівняльні їх характеристики. На прикладі конкретних країн розглядаються складові економічних систем, їх еволюція та сучасні механізми і тенденції функціонування. Особлива увага приділяється розгляду формування національної моделі розвитку економічної системи України.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				IV
Всього годин за навчальним планом, з них:	135	4,5		135
Аудиторні заняття, у т.ч:	30			30
лекції	22			22
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	8			8
Самостійна робота, у т.ч:	105			105
підготовка до аудиторних занять	30			30
підготовка до контрольних заходів	20			20
виконання курсового проекту або роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	25			25
підготовка до екзамену	30			30
Форма підсумкового контролю				екзамен

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни засвоєння сутності і особливостей різних типів і моделей економічних систем; оволодіння основами знань теоретико-методологічних аспектів і навичками практичного застосування прийомів і методів оцінки механізмів становлення, функціонування та розвитку цих систем.

Завдання дисципліни сприяння всебічному пізнанню студентами загальних засад організації та функціонування економічних систем, домінуючих тенденцій у їх розбудові, методів типологізації національних моделей економічних систем, дослідження особливостей сучасного розвитку економіки України в контексті пошуку ефективної моделі її соціально-економічної трансформації.

Пререквізити дисципліни: «Економічна теорія», «Національна економіка», «Макроекономіка», «Регіональна економіка», «Сучасна економічна глобалізація».

Постреквізити дисципліни: «Міжнародна економіка», «Соціальна економіка», «Гроші та кредит», «Фінанси».

Компетентності: **ЗК2** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. **ЗК7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. **ЗК13.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. **СК1.** Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. **СК2.** Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. **СК3.** Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, в тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. Механізми функціонування економічних систем, що забезпечують розв'язання тактичних і стратегічних економічних проблем в професійній діяльності.

вміти: **РН3.** Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. **РН18.** Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. Використовувати отримані знання особливостей розвитку економічних систем при виборі напрямків фінансової діяльності та забезпечення її ефективності.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький.

Форми навчання: колективні, групові, індивідуальні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Економічні системи розвинутих країн					
Предмет і метод навчального курсу	4	2			2
Порівняльна характеристика типів економічних систем	14	4			10
Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	14	4			10

Німецька модель соціального ринкового господарства.	6	2			4
Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	6	2			4
Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	6	2			4
Разом за змістовим модулем 1	50	16			34
Змістовий модуль 2. Економічні системи країн, що розвиваються					
Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	8	2	2		4
Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	14	2	2		10
Специфіка державно керованої економіки країн Південно-Східної Азії.	10		2		8
Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	9				9
Економічна система України.	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем 2	55	6	8		41
Підготовка до екзамену	30				30
Всього годин	135	22	8		105

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Предмет і метод навчального курсу	2
2,3	Порівняльна характеристика типів економічних систем	4
4,5	Патерналістська модель (регульований корпоративний капіталізм).	4
6	Німецька модель соціального ринкового господарства.	2
7	Скандинавський соціалізм (соціал-демократична модель)	2
8	Особливості національної моделі економічного дирижизму (на прикладі Франції)	2
9	Становлення і розвиток економічних систем постсоціалістичних країн Східної Європи.	2
10	Соціалістичний капіталізм як модель економічної системи (на прикладі Китаю)	2
11	Економічна система України.	2
	ВСЬОГО:	22

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Соціально-економічні виміри ефективності та конкурентоспроможності постсоціалістичних країн Східної Європи.	2
2	Становлення та модернізація економіки Китаю та оцінка її ефективності	2
3	Загальна характеристика та особливості економік країн Південно-Східної Азії.	2
4	Формування національної моделі розвитку економічної системи України.	2
	ВСЬОГО:	8

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	30
	підготовка до контрольних заходів	20
	виконання курсового проекту або роботи	-
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	25
	Міжнародні умови і тенденції сучасного соціально-економічного розвитку. Транснаціоналізація та постіндустріалізація як головні чинники впливу на національні моделі розвитку.	5
	Міжнародна інтеграція як елемент зовнішньоекономічних стратегій. Ідеологічне підґрунтя національної та міжнародної економічної політики.	5
	Ліберальна ринкова модель економічної системи. Характерні риси та національні особливості ліберальної моделі економічної системи.	6
	Плюралізм економічних систем країн, що розвиваються.	9
	підготовка до екзамену	30
	ВСЬОГО:	105

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний, письмовий (контрольна робота за змістовим модулем), тестовий, практичний (розв'язання задач).

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Форма контролю змістового модулю – письмова контрольна робота. Для проведення контрольної роботи розроблено варіанти завдань контрольних робіт, приблизно одного рівня складності. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять, в термін відповідно до робочого навчального плану, і оцінюється з розрахунку 100 балів. Результат I і II змістового модулю розраховується як середня кількість балів, отриманих під час їх виконання.

Критерії оцінки I змістового модулю.

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох типів питань.

- 1 теоретичне питання;
- 10 тестових завдань.
- 50 балів студент отримує за виконання теоретичного питання;
- 50 балів за виконання 10 тестових питань (по 5 балів за кожну правильну відповідь)

Максимальну оцінку 50 балів студент отримує за теоретичне питання, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

30-40 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу та відчувається невпевненість студента у висновках.

20-30 балів відповідь оцінюється, якщо студент висвітлює окремі аспекти питання, дав визначення причетних до нього категорій, тобто частково розкрив питання.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання висвітлює лише окремі його фрагменти, не розкриває його зміст, допускає помилки, він отримує – 10-20 балів.

Студент отримує 0-9 балів, якщо теоретичне питання практично не розкрито, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Таким чином, враховуючи названі критерії оцінки виконання поточної контрольної роботи студент отримує у сумі ту кількість балів, яка відображає його рівень виконання завдань.

Критерії оцінки II змістового модулю.

Структура кожного завдання контрольної роботи складається з двох теоретичних питань.

50 балів студент отримує за виконання кожного теоретичного питання;

Максимальну оцінку 50 балів студент отримує за теоретичне питання, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив узагальнення та висновки.

30-40 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо в основному розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу та відчувається невпевненість студента у висновках.

20-30 балів відповідь оцінюється, якщо студент висвітлює окремі аспекти питання, дав визначення причетних до нього категорій, тобто частково розкрив питання.

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання висвітлює лише окремі його фрагменти, не розкриває його зміст, допускає помилки, він отримує – 10-20 балів.

Студент отримує 0-9 балів, якщо теоретичне питання практично не розкрито, студент не має чіткого уявлення про предмет.

Таким чином, враховуючи названі критерії оцінки виконання поточної контрольної роботи студент отримує у сумі ту кількість балів, яка відображає його рівень виконання завдань.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзамен з дисципліни проводиться у письмовій формі.

Екзаменаційний білет містить 2 теоретичних питання, кожне з яких оцінюється наступним чином:

50 балів, якщо студент у повному обсязі розкрив питання за структурою та його змістом;

45-49 балів, якщо у відповідях допущено незначні помилки;

35-44 балів – студент на половину відповідає на теоретичне питання;

20-34 балів, якщо студент частково відповідає на теоретичне питання;

10-20 балів, якщо студент характеризує лише окремі аспекти або категорії питання;

0-9 балів – студент практично не розкрив теоретичне питання.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить – 100 балів.

Враховуючи названі критерії оцінки знань, студент отримує ту кількість балів, яка відображає рівень виконання завдання.

Підсумкова оцінка успішності є середньоарифметичною від оцінки результатів контролю I та II змістових модулів та екзаменаційної оцінки. Студент, який не набрав за результатами контролю 60 балів вважається невстигаючим.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущені практичні заняття обов'язково необхідно відпрацювати під час поточних консультацій. Контрольну роботу пропущеного поточного контролю необхідно написати у призначений викладачем час.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Анализ экономических систем: понятия теории хозяйственного порядка и политической экономики/ Под общ. ред. А.Шюллера «Х.-Г. Крюссельберга; пер. с нем. – М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2006- с. 110-112.
2. Беляев О.О., Бебело А.С. «Сучасні економічні системи суспільства// Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2003 – с. 204.
3. Башнянин Г.І., Копич І.М., Шевчик Б.М. Економічні системи: проблеми структури.- Л.: Коносвіта, 1999.- 220 с.

4. Гаврюшин О. Основні елементи теорії ринкової системи. – К.: Наук. думка, 1992. – 220 с.
5. Гальчинський А. Суперечності реформ: у контексті цивілізаційного процесу. – К.: Українські пропілеї, 2001. – с.36-114.
6. Диба М.І. Регулювання в сучасній економічній системі: Монографія. – К: КНЕУ.- 2000. – 220 с.
7. Економічна система суспільства: Навч. посіб./ Мельник Л.Ю., Плаксієнко В.Я., Сірко Ю.І. – Д.: Січ. – 2001.- 545 с.
8. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб./ За ред. Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського, В.М. Осипова. – 3-тє вид. перероб. та доп. – К.: Центр навч. літератури. – 2007. – 544 с.
9. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ За ред. акад. НАН України В.М. Гейця.- К.: 7 п-т екон. прогнозів.: Фенікс. – 2003. – 1008 с.
10. Западноевропейские страны: особенности социально-экономических моделей/ Отв. ред. В.П. Гутник.- М.: Наука.- 2002. – 270 с.
11. Канамори Х., Вада Д. Япония – мировая экономическая держава. – М.: Наука.- 1986. – 240 с.
12. Красникова Е.В. Экономика переходного периода: Учеб. пособие. – М.: Омега. – Л.- 2005.- 296 с.
13. Крючкова В. Структурні чинники розвитку економіки України.- К.: Наук. думка. – 2004.- 319 с.
14. Кудров В.М. Мировая экономика: Ученик/ В.М. Ку дров.- М.: Дело.- 2004. – 512 с.
15. Ламберт Х. Социальная рыночная экономика. Германский путь. - М.: Дело.- 1994. – 640 с.
16. Мочерный С.В., Некрасов В.Н., Овчинников В.И., Секретарюк В.Н. Современная экономическая система и тенденции ее развития в начале третьего тысячелетия/ Экономическая теория: Учеб. для вузов. – М. – 2000. – 394 с.
17. Мусіна Л. Економічна політика і розвиток реформ у південній Кореї: досвід для України // Економіка України. – 2002.- № 6.- с. 77-85.
18. Новейшая история стран Европы и Америки: XX век: Учеб. для студ. высш. учеб. заведений: В 3 ч./ Под ред. А.М. Родригеса, М.В. Пономарева. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС.- 2001.- 336 с.
19. Павловський М. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ: Економіка. Політика. Соціологія. – К.: Техніка, 2001. – 312 с. (Розділ: Змішана економіка).
20. Пилипенко И.В. Конкурентоспособность стран и регионов в мировом хозяйстве: теория, опыт малых стран Западной и Северной Европы. – М.: Смоленск: Ойкумена: 2005. – 495 с.
21. Платонова О. Экономические системы и их трансформация// МЭ и МО.- 1998.- № 7. с. 4-16.
22. Рабинський І.М. Сучасні економічні системи: Навч. посіб. – Львів: Інтереко, 1997 – 220 с.
23. Селищев А.С., Селищев Н.А. Китайская экономика в XXI веке. – СПб.: Питер, 2004. – 240 с.
24. Уманцев Ю.М., Міняйло О.І. Економічна політика Держави за умов глобальних трансформацій.// Економіка України. – 2018.- № 9 – с.37-49.
25. Чужиков В. І. Економіка зарубіжних країн: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 308 с.

Допоміжна

1. Гришин И. Швеция после шведской модели// МЭ и МО. – 2014. № 6. – с.53-64.
2. Егоров И.Ю. «Инновационная Украина – 2020 – основные положения национального доклада// Экономика Украины. – 2015. - № 9 – с.4-17.
3. Єщенко П.С. Стагнація української економіки: незавершеність реформ чи продумана політика? // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 29-46.

4. Єщенко П.С. Від депресії до активізації зростання в економічній і соціальній сферах України // Економіка України. – 2018. - № 2 с. 3-20.
5. Зверяков М.И. Об изменении модели экономического развития // Экономика Украины. – 2015.- № 6.- с.41-49.
6. Зверяков М.И. Глобалізація та деіндустріалізація: зміст, суперечності та способи їх розв'язання // Економіка України. – 2017. - № 11 с. 3-16.
7. Клочковский Л. Латинская Америка: проблемы модернизации экономики// МЭ и МО. – 2013.- № 12. – с.47-55.
8. Кредісов А.І. Теоретичні підходи до дослідження етапів розвитку ринкової економіки // Економіка України. – 2017. - № 9 с. 3-18.
9. Кудряшов В.П. Політика державних видатків у ЄС у післякризовий період // Економіка України. – 2017. - № 10 с. 74-90.
10. Кудряшов В.П. Імперативи та ризики накопичення державних запозичень // Економіка України. – 2018. - № 6 с. 26-43.
11. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Ч.1 // Економіка України. – 2018. - № 3 с. 21-35.
12. Липов В.В. Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації. Ч.2 // Економіка України. – 2018. - № 4 с. 3-17.
13. Луцик В.М. Соціально-економічна система: модель ресурсного забезпечення успішного функціонування// Вісник університету банківської справи Національного банку України. – Вип. 1 (19).- 2014. – с.36-41.
14. Москаленко О.М. Випереджаючий економічний розвиток: теоретично-інституціональні засади і проблеми реалізації в Україні // Економіка України. – 2014.- № 8. – с.4-17.
15. Самохвалов А. Государство в рыночной экономике: уроки кризисов// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 11-29.
16. Сарнацький О.П., Корчєбний Р.С. Розвиток економічних інтеграційних процесів у Латинській Америці в 60-х-80-х рр.. ХХ ст.// Економічний вісник НГУ. – 2018. - № 1 (61). – с.48-54.
17. Селихов Д. КНР в мировом инновационном развитии// МЭ и МО. – 2013. № 11. – с. 21-28.
18. Шкваря Л. Экономика Индонезии: современные тенденции// МЭ и МО. – 2013. № 4. – с. 62-69.
19. Щербак А.В. Конкуренція як фактор економічного зростання: світовий досвід та українські реалії// Економіка України.- 2018. - № 8.- с.3-15.
20. Яковлева Н. Аргентинская модель посткризисного развития// МЭ и МО. – 2014. № 2. – с. 67-76.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Офіційний сайт Національного банку України: [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Міжнародний центр перспективних досліджень [Електронний ресурс]// Режим доступу: // [www. leps.kiev.ua](http://www.leps.kiev.ua)

Розробник _____ (О.М. Кірієнко)

Гарант освітньої програми _____ (Г.В. Ползікова)

Силабус затверджено на засіданні кафедри
«Економічної теорії та права»
Протокол від «02» жовтня 2019 року № 3